

νος τὴν γυναῖκα, τὸ τέκνον καὶ τὴν εὐτύχίαν του. Ἡ μνήμη τῆς Ἄννης καὶ τοῦ ἀγνοῦ ἔρωτός του ἐκάλυπτε διὰ πενθίμου πέπλου ὄλους τοὺς ἄλλους συλλογισμούς. Ἐνίοτε ὁ ζέφυρος ἔφερε πρὸς αὐτὸν τὴν εὐωδίαν τῶν ἀγρίων ἀνθέων τοῦ δάσους, καὶ συγχρόνως ἐνόμιζεν ὅτι ἔφερε μετ' αὐτοῦ καὶ παράδοξόν τινα ἦχον μουσικῆς ὅχι ἀγνωστον εἰς αὐτόν. Καὶ ἐνῶ ἐπροχώρει ἐστάθη αἰφνης ἀναφρίστων.

Ὁ Ἑρρίκος ἦτο ὁ γενναιότερος τῶν κυνηγῶν τοῦ δάσους, καὶ διὰ νὰ τρομάξῃ ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ ἐκτακτός τις κίνδυνος. Καὶ ὁμοῦ δὲν ἐτοίμασε τὸ πυροβόλον του, διότι τὸ αἶτιον τοῦ φόβου του δὲν ἦτο ἐξ ἀνθρώπων. Ἦκουεν εὐδικκρίτως τὸν ῥυθμὸν τοῦ στρόβιλου τὸν ὁποῖον εἶχε μὲν συντάξῃ ἄλλοτε, ἔπαιζε δὲ ὁ Κονράδος τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὁ γέρων Γούλφ πύλόγησεν αὐτὸν καὶ τὴν θυγατέρα του. Ἐσπραγίσθη διὰ τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ καὶ ἐπροχώρησε. Καὶ προχωρῶν ἤκουε φωνὰς γυναικῶν, φωνὰς καθαρὰς καὶ γλυκείας, καὶ σταθεῖς ἤκουε τὸ ἄσμα. Αἱ φωναὶ ἔψαλλον πάντοτε τὸν στρόβιλον, συγχρόνως δὲ ἤκούετο τριβὴ ποδῶν ἀκολουθούντων τὸν ῥυθμὸν, ἀλλὰ τόσον ἐλαφρὰ καὶ τόσον ἀδύνατος, ὥστε δὲν ἐφαίνετο ποδὸς ἀνθρωπίνου. Ἡ κόμη του ἀνέφριξε, τὰ γόνατά του ἐλύγισαν, καὶ ὁμοῦ ἐπροχώρει καὶ ἤκουε καὶ ἤκουεν αὐτὰς τὰς λέξεις ἐνὸς ἄσματος τὸ ὁποῖον εἶχε συνθέσει τὴν νύκτα καθ' ἣν ἐχωρίσθη ἀπὸ τῆς Ἄννης. Καὶ τὸ περίεργον εἶναι, ὅτι δὲν τὸ εἶχεν ἐπαναλάβῃ ποτὲ εἰς οὐδένα, οὔτε τὸ εἶχε γράψῃ ποτέ. Αὐτὸς ὁ ἴδιος τὸ εἶχε σχεδὸν λησμονήσει.

Ἐκάθησε συνεσταλμένος παρά τινὰ βάτον καὶ εἶδε παράδοξον θέαμα. Νέκι ἐνδεδυμένοι λευκὰ καὶ εἰς τὴν κεφαλὴν φοροῦσαι ἄνθη ἐχώρευον ψάλλουσαι. Ἡ λευκότης ὁμοῦ τῶν φοραμάτων αὐτῶν ἦτο ὁποῖα δὲν ἐφάνη ποτὲ εἰς τὴν γῆν καὶ τὰ ἄνθη ἦσαν φωταυγῆ. Τὰ βήματά των ἦσαν τόσον ἐλαφρὰ, ὥστε ἐφαίνετο ὅτι οἱ πόδες των δὲν ἤγγιζον τὴν γῆν. Αἱ φωναὶ των ἦσαν γλυκεῖαι καὶ μυστηριώδεις, τὰ δὲ πρόσωπά των ὠχρὰ ὡς ὁ θάνατος. Ὁ Ἑρρίκος ἐνθυμήθη τότε τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν τοῦ στρόβιλου τῶν οὐλλίς, ἦτοι νέων παρθένων, αἰτινες καταλειφθεῖσαι ὑπὸ τῶν μνηστήρων αὐτῶν καὶ ἀποθανοῦσαι ἄγαμοι χορεύουσι τὴν νύκτα εἰς τὰ δάση. Ὁ χορὸς διεκόπη ἐπὶ μικρὸν καὶ ὁ Ἑρρίκος μὴδὲ ν' ἀναπνεύσῃ τολμῶν, ἤκουε τὸν ἦχον τῶν παλμῶν τῆς καρδιάς του. Ἐν τοσοῦτῳ αἱ χορεύτριαι ἐτακτοποίησαν τὰ ἄνθη τῆς κεφαλῆς των καὶ μετ' ὀλίγον ἤρχισαν τὸν χορὸν καὶ τὸ ἄσμα. Τὸ ἄσμα ἦτο τὸ τοῦ Ἑρρίκου. Αἱ λευκαὶ κόραι ἐναγκασθεῖσαι ἀνά δύο ἐχώρευον στρόβιλον. Μία ἔμεινε μόνη ἥτις ῥίψασα τὸ βλέμμα περὶ αὐτὴν ἐζήτηε σύντροφον. Τὸ σῶμά της ἦτο ἐλύγιστον καὶ ὑψηλόν, ἡ κόμη μαύρη, οἱ δὲ ὀφθαλ-

μοὶ γαλανοὶ καὶ μελαγχολικοί· ἐφόρει δὲ εἰς τὴν κεφαλὴν ἄγρια λευκὰ ἄνθη. Ἡ κόρη αὐτὴ ἦτο ἡ Ἄννα, καὶ ὁ Ἑρρίκος ἐνόμιζεν ὅτι ἀπέθνησκεν.

Ἡ Ἄννα διεθύνθη πρὸς τὴν βάτον παρά τὴν ὁποῖαν ἐκάθητο ὁ Ἑρρίκος καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς χειρός. Ἡ δεξιὰ της ἦτο κατάψυχρος ὡς μάρμαρον· ἐκεῖνος δὲ δὲν εἶχε δύναμιν νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ· δύναμις της ὁμοῦ ὑπερφυσικὴ τὸν παρέσυρε. Καὶ παρασυρόμενος ἄκων ἐχώρευσε μετὰ τῆς ἀρχαίας μνηστῆς του.

Μετὰ ταῦτα ἄλλο φάντασμα ἐλθὼν ἔλαβε τὸν Ἑρρίκον καὶ ἐχώρευσε μετ' αὐτοῦ. Τὸ φάντασμα ταῦτο διεδέχθη τρίτον, καὶ τὸ τρίτον τέταρτον. Ὁ Ἑρρίκος εἶχεν ἀπαυδήσει· ψυχρὸς ἰδρὼς ἐρρεεν ἀπὸ τὸ μέτωπόν του καὶ ἐγένετο κάτωχρος ὡς νεκρός. Μετ' ὀλίγον ἦλθε καὶ πέμπτον φάντασμα, καὶ ἔκτον, καὶ ὁ χορὸς ἐγένετο ὀρμητικώτερος. Ὁ Ἑρρίκος ἐξηντλημένος, καταπεπνημένος καὶ περίτρομος ἤθελε νὰ πέσῃ εἰς τὸν χόρτον, ἀλλὰ δὲν ἐδύνατο· ὑπεράνθρωπος δύναμις παρέσυρεν αὐτὸν καὶ ἐχώρευεν ἀδιακόπως.

Ὁ ἀὴρ οὔτε εἰσῆρχετο πλέον εἰς τὸ στῆθός του, οὔτε ἐξῆρχετο· ἐπνίγετο· ἤθελε νὰ κράξῃ καὶ δὲν εἶχε φωνήν. Τότε ἐλθοῦσα ἡ Ἄννα παρέλαβεν ἐκ νέου αὐτὸν καὶ ἐκ νέου ἐχώρευσε. Ἀλλ' ἐνῶ ἐχώρευεν ἠσθάνθη ὅτι τὸ λευκὸν ἐνδυμα ἐσκέπαζε σκελετὸν, ὅτι ἡ ἐπὶ τοῦ ὤμου του χεὶρ εἰσῆρχετο εἰς τὰς σάρκας του. Ἠτένισε τὴν Ἄνναν καὶ δὲν εἶχε πλέον τὴν μαύρην κόμην της, ἀλλὰ κεφαλὴν θανάτου φέρουσαν ἄγρια λευκὰ ἄνθη.

Καὶ ἠγωνίζετο μὲν νὰ διαφύγῃ τὰς χεῖρας τοῦ φαντάσματος, ἀλλ' αὐτὸ τὸν συνέσφιγγε καὶ τὸν παρέσυρεν εἰς στρόβιλον τοσοῦτον ταχὺ, ὥστε οὔτε κἂν νὰ συλλάβῃ τις ἰδέαν τῆς ταχύτητος δύνανται. . . .

Τὴν ἐπιούσαν εὔρον εἰς τὸ δάσος τὸ πτώμα τοῦ Ἑρρίκου.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΠΙΓΡΑΦΗ ΓΥΘΕΙΟΥ.

ΑΥΤΟΚ|ράτορα|.

ΝΕΡΟΥΤΑΝΚΑΙ|α|α|.

ΣΕΒΑΣΤΟΝ ΤΟ

ΚΟΙΝΟΝ ΤΩΝ ΕΛΕΥ

ΘΕΡΟΛΑΚΩΝΩΝ

ΣΤΡΑΤΗΓΟΥΝΤΟΣ

ΕΠΙΝΕΙΚΙΔΑ ΤΟΥ

ΦΙΛΟΧΑΡΕΙΝΟΥ.

Ἡ ἐπιγραφή αὕτη ἀνεκαλύφθη ἐν Γυθείῳ εἰς τὴν θέσιν, ἐν ἣ ἔκειτο τὸ πάλαι ἡ ἀρχαία πόλις τοῦ Γυθείου, καταστραφεῖσα εἰς τὸ μετέπειτα ὑπὸ σεισμοῦ, ὅστις τὸ πλεῖστον τῆς πόλεως κατεβύθισεν εἰς τὴν θάλασσαν κατακλύσασαν αὐτὴν καὶ κατὰ χώσασαν. Ἄλλ' ὁμοίως καὶ μετὰ παρέλευσιν πολλῶν αἰώνων εἰσέτι φαίνονται ἐν τοῖς θλασσίαις ὕδασι τὰ εῤείπια τῶν οἰκοδομῶν, καθότι τὰ ὕδατα ῤηχά εἰσιν. Εἰς τὸ μέρος, ἐν ᾧ ἦν ἡ ἐπιγραφή καταπλακωμένη, ἤρξαντο οἱ Γυθειᾶται ἀνασκάπτειν, ὅπως ἀνεύρωσι λίθους χρησίμους εἰς οἰκοδομάς· ὅθεν εὗρεθῆ ἡ ἐπιγραφή εἰς λίθον μέγαν τετράγωνον, κείμενον ἐντὸς χάνδακος, ἄχρις ἀρθῆ ἐκείθεν. Εἶναι δ' ἐλπίς νὰ εὗρεθῶσι καὶ ἄλλαι. Σημειωτέον δὲ, ὅτι τὸ Κοινὸν τῶν Ἐλευθερολακῶνων ἔχειρον εὐημερίαν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Ῥώμης, ἐξ οὗ καὶ παρεκινούντο ἵνα τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῶν ἀναδεικνύωσιν ἐν στήλαις, ὧν μία ἦν καὶ ἡ ἀνωτέρω. Τῶν στηλῶν τούτων ἀπὸ τῆς τῆς ἐν Κυπαρίσσῳ (Καινῇ πόλει κατὰ Πausανίαν), Οἰτύλῳ, Λεύκτροις καὶ Γυθείῳ, ἐξ ὧν ἀποδεικνύεται ἡ γενικὴ εὐχαρίστησις τῶν Ἐλευθερολακῶνων πρὸς τοὺς αὐτοκράτορας ἢ ἡ πρὸς αὐτοὺς κολακεία καὶ χαμέρπεια τῶν ἀπογόνων τοῦ Ἀγησιλάου. Ἀλλὰ τὸ πρῶτον φαίνεται πιθανώτερον, διότι πράγματι οἱ αὐτοκράτορες φαίνονται εὐεργετήσαντες οὐ μόνον τὸ Κοινὸν τῶν Ἐλευθερολακῶνων, ἀλλὰ καὶ τὰς ἄλλας πόλεις καὶ χώρας τῆς Ἑλλάδος. (Ἴδε Κ. Παππαρρηγοπούλ. ἱστορίαν τοῦ Ἑλλήν. ἔθνους Τόμ. Β' καὶ Γ'.)

Τῆς ἐπιγραφῆς οἱ πρῶτοι στίχοι ἦσαν ἐλλειπτεῖς· ἀλλ' ὡς εὐκόλως ἀναπληρούμενοι δὲν μοὶ παρέσχον δυσκολίας· καὶ οὕτω ἀνεπλήρωσα αὐτοὺς. Περί Γυθείου καὶ τῶν λοιπῶν πόλεων, τῶν συμπεριλαμβανομένων εἰς τὸ σύστημα τῶν Ἐλευθερολακῶνων, ἴδε Πανδώρας φυλλάδ. 449, 451, 455, κλ.

ΛΘΑΝ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ.

ΛΑΚΩΝΙΚΑ (*).

Α'. Παροιμίαι.

Μαγέροι πολλοὶ καὶ ὠμὸς ὁ χόνδρος.

Ἐπὶ τῶν περιστάσεων, καθ' ἃς διοικοῦσι πολλοὶ, καὶ διὰ τοῦτο αἱ ὑποθέσεις δὲν λαμβάνουσι τὸ ποθοῦμενον ἀποτέλεσμα.

*Ἀλλοίμωνω! ἔς τὸ σπῖτι ὑποῦ κράζουσιν ἢ κότταις
καὶ σωπαίνουσιν οἱ κοκόροι!*

(* Ὁρα Πανδ. Τόμ. 10', σελ. 199, 277, 303, 395, 438.

Ἦτοι ὅπου διοικοῦσιν αἱ γυναῖκες, ὑπάρχουσι δὲ οἱ ἄνδρες, αἱ οἰκίαι καταστρέφονται.

*Ὅποιος μὲ γελάσει μὴ φορὰ
ἀνάθεμα τὸ κεφάλι του,
Ὅποιος μὲ γελάσει δυὸ καὶ τρεῖς
ἀνάθεμα τὸ δίκῳ μου.*

Ἡ παροιμία εὐνόητος.

*Εἶναι καὶ ἄνθρωποι πολλοὶ,
εἶναι καὶ δυὸ ἔς τὴ φύλλα
εἶναι καὶ τρεῖς καὶ τέσσαρες
ποῦ φύλλα δὲν ἀξίζουν.*

Αὕτη ἐφαρμόζεται ἐπὶ διακρίσεως ἀτομικῶν ἱκανοτήτων.

*Εἶναι ἀδύνατον
στάρι χωρὶς ἤρα
καὶ κεφάλι χωρὶς ψεῖρα.*

Ἦτοι ἄνθρωπος ἀνευ ἐλλείψεων δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχη· ἤρα δὲ ἐστὶν ἡ ἀλλαχοῦ λεγομένη αἶρα.

*Ἀρματόνετον δώδεκα ἔτη σὰν τὸν ἀσταχὸ
Διὰ τὰ μαλλῶση μὲ τ' ὄχταπόδι.*

Ἐπὶ ἀδυνάτων, οἵτινες νομίζοντες ἑαυτοὺς ἰσχυροὺς ὥστε νὰ ἀντιπαρατάττωνται εἰς τοὺς ἰσχυροτέρους, ἐπὶ τέλους περιπίπτουσιν εἰς τὰς πλεκτάνας τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν καὶ οὕτως ἐξαφανίζονται.

Β'. Προόμιον μυρολογίου θυγατρὸς πρὸς μητέρα θανοῦσαν.

Ὅλον τὸν κόσμον περπατῶ νὰ ὕρω γλυκὸ σταφύλι
Καὶ πνευθὲν δὲν ἤβρηκα σὰν τῆς μάννας τὰ χεῖλη.
Κασσέλα καρυδένη καὶ κλειδοσφαλισμένη
Μοῦ σ' ἔλεγα τὰ μυστικὰ καὶ ἦτον σφραλισμένα.

Γ'. Φυσικαὶ παρατηρήσεις.

*Ὅταν βρέχῃ ἡ Μέσα Μάνη
Τίποτε νερὸ δὲν κάνει.
Κὲ ὅταν βρέχῃ ἡ Καλαμάτα
Ὅλα τὰ βουνὰ γεμάτα.*

Ἦτοι, ὅταν τὸ θέρος παρατηρῶσιν ὅτι ἡ Μέσα Μάνη, ἢ καὶ Κακαβουλαρία λεγομένη, ἔχει σύννεφα προμηνύοντα βροχὴν, τότε ἡ λοιπὴ Μάνη δὲν ἔχει ἐλπίδα βροχῆς, λίαν ἀναγκαίως οὕσης εἰς τὸ νοτιώτατον τοῦτο μέρος τῆς Εὐρώπης, ὅτε ἡ θερμότης ἀποκαθίσταται σχεδὸν ἀνυπόφορος· ὅταν δ' ἡ Μεσσηνία θολοῦται τὸν ὀρίζοντα νέφεσι, τότε ὀλόκληρον τὴν Μάνην ὄμβρος ἐπαπειλεῖ καὶ θύελλα.